

A szóbeli vizsga kötelező eleme a félév teljesítésének, tehát azok a diákok is vizsgáznak, akik a többi számonkérést teljesítették. A szóbeli vizsgán az alább felsorolt definíciókból húz a vizsgázó 10-et.

Az értékelés a következők szerint történik:	0-4	elégtelen
	5-6	elégséges
	7	közepes
	8	jó
	9-10	jeles

A szóbeli vizsga várható időpontja 2017.01.09

Előzetes konzultációs időpontok:	2017.01.04 08:30-12:30
	2017.01.06 12:30-14:30

Kérdés esetén vagy időpontegyeztetés céljából elérhető vagyok a geller.barnabas@tanext.hu e-mail címen

---

Számfogalom

1. Természetes számok
  - A pozitív egész számok kibővítve a nullával
  - Jele: $\mathbb{N} := \{0; 1; 2; 3; 4; \dots\}$
2. Egész számok
  - A természetes számok kibővítve a negatív egészekkel
  - Jele: $\mathbb{Z} := \{\dots; -3; -2; -1; 0; 1; 2; \dots\}$
3. Racionális számok
  - Két egész szám hányadosaként felírható számok
  - Jele: $\mathbb{Q} := \left\{ \frac{p}{q} \mid p, q \in \mathbb{Z} \right\}$
4. Irracionális számok
  - A nem racionális számok, vagyis a végtelen, nem szakaszos tizedes törtek
  - Jele: $\mathbb{Q}^*$
  - Néhány irracionális szám: $0,10100100010000100000 \dots; \pi; e; \sqrt{2}; \sqrt{7}$
5. Valós számok
  - A racionális és irracionális számok összessége
  - Jele: $\mathbb{R}$
6. Prímszámok
  - Ha egy szám csak eggyel és önmagával osztható, akkor prímszám. Az első prímszámok: 2, 3, 5, 7

Statisztika

7. Számtani átlag
  - Másképp aritmetikai középérték
  - n darab szám átlagát, azaz a számok összegének n -ed részét jelenti.
  - pl.: Az 1; 1; 2; 2; 3; 4; 5 számok átlaga: $\frac{1+1+2+2+3+4+5}{7} = \frac{18}{7}$
8. Medián
  - Segíthet megjegyezni az angol (latin) *medium* szó
  - n darab szám mediánja az a szám, mely a számok növekvő sorba rendezése esetén középen helyezkedik el. Amennyiben páros darab szám van, akkor a két középen elhelyezkedő szám számtani átlaga lesz a medián
  - pl.: Az 1; 1; 2; 2; 3; 4; 5 számok mediánja: 2
9. Módusz
  - A leggyakrabban előforduló szám a mintában
  - Ha több leggyakoribb elem van, akkor a módusz nem egyértelmű
  - pl.: Az 1; 1; 2; 2; 3; 4; 5 számok módusza: 1 és 2
10. Terjedelem
  - A legkisebb és legnagyobb elem közötti eltérés
  - pl.: Az 1; 1; 2; 2; 3; 4; 5 számok terjedelme $5 - 1 = 4$

Halmazok11. Unió

- Két halmaz uniója azon elemek halmaza, melyek a két halmaz közül legalább az egyiknek elemei
- Jelölés: $A \cup B$
- Jelentés: $e \in A \cup B$, ha $e \in A$ **vagy** $e \in B$

12. Metszet

- Két halmaz metszete azon elemek halmaza, melyek mindkét halmaz elemei
- Jelölés: $A \cap B$
- Jelentés: $e \in A \cap B$, ha $e \in A$ és $e \in B$

13. Különbség

- Két halmaz (ebben a sorrendben tekintett) különbsége azon elemek halmaza, melyek elemei az A halmaznak és nem elemei a B halmaznak
- Jelölés: $A \setminus B$
- Jelentés: $e \in A \setminus B$, ha $e \in A$ és $e \notin B$

14. Venn-diagramm

- A halmazok jellemző ábrázolási módja, melyen jól szemléltethető, hogy melyik elem melyik halmazba vagy halmazokba tartozik.

Gráfok15. Él, csúcs, fokszám fogalmak

- Gráfnak nevezzük a pontok és élek olyan halmazát, ahol az élek pontokat kötnek össze, illetve az élekre pontok illeszkednek úgy, hogy minden élre legalább egy, legfeljebb két pont illeszkedik
- Gráfok esetén a pont és csúcs fogalmak ugyanazt jelentik
- Egy csúcs fokszáma a csúcsban összefutó élek számát jelöli

Logika16. Negáció

- pl.: A „minden kutya ugat” kijelentés tagadása az, hogy „van olyan kutya, amelyik nem ugat”

Kombinatorika17. Permutáció

- A permutációk száma adott különböző elemek sorba rendezéseinek száma
- n darab különböző tárgyat $n! = n \cdot (n - 1) \cdot (n - 2) \cdot \dots \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1$ féleképp rendezhetünk sorba
- $n!$ az első n pozitív egész szám szorzatát jelöli, ami pont a sorba rendezések száma
- pl.: 5 ember $5! = 5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1 = 120$ féleképp állhat sorba

18. Variáció

- A variációk száma adott különböző elemből kiválasztott néhány elem sorba rendezéseinek száma
- n darab különböző tárgyból k darabot $\frac{n!}{(n-k)!} = n \cdot (n - 1) \cdot (n - 2) \cdot \dots \cdot (n - k + 1)$ féleképp választhatunk ki
- pl.: 5 ember közül 2-t $\frac{5!}{(5-2)!} = \frac{5!}{3!} = 5 \cdot 4 = 20$ féleképp választhatunk ki, ha számít, hogy kit választunk először és kit másodjára
- azért osztunk $(n - k)!$ -sal, mert a ki nem választott tárgyak sorrendje nem számít

19. Kombináció

- A kombinációk száma adott különböző elemből kiválasztott néhány elem csoportosításának száma
- n darab különböző tárgyból k darabot $\binom{n}{k} = \frac{n!}{k! \cdot (n-k)!}$ féleképp csoportosíthatunk
- pl.: 5 ember közül 2-t $\frac{5!}{2! \cdot (5-2)!} = \frac{5!}{2! \cdot 3!} = \frac{5 \cdot 4 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1}{2 \cdot 1 \cdot 3 \cdot 2 \cdot 1} = 5 \cdot 2 = 10$ féleképp választhatunk ki, ha **nem** számít közöttük a sorrend
- azért osztunk $(n - k)!$ mellett $k!$ -sal is, mert a kiválasztottak sorrendje sem számít

Szögek20. Szögtípusok (hegyes, derék, tompa, egyenes, homorú, teljes)

- teljesszög az a szög, melynél a szög két szárát alkotó félegyenes egybeesik
  - a 360° -os szög teljesszög
- egyenesszögről beszélünk, ha a szög szárai egy egyenesbe esnek
  - a 180° -os szög egyenesszög
- derékszögnek az egyenesszög felét nevezzük
  - a 90° -os szög derékszög
- hegyesszögnek a derékszögnél kisebb szögeket hívjuk
  - a 90° -nál kisebb szögek hegyesszögek
- tompaszög a derékszögnél nagyobb, de az egyenesszögnél kisebb szögek
  - a 90° -nál nagyobb, de 180° -nál kisebb szögek tompaszögek
- homorú szögek az egyenesszögnél nagyobbak, de a teljesszögnél kisebbek
  - a 180° -nál nagyobb, de 360° -nál kisebb szögek homorú szögek

21. Szögpártípusok (csúcsszögek, váltószögek, kiegészítő szögek)

- egyállású szögek
  - a két szög szárai párhuzamosak és páronként **megegyező** irányúak
  - az egyállású szögek egyenlők
- váltószögek
  - a két szög szárai párhuzamosak és páronként **ellentétes** irányúak
  - a váltószögek egyenlők
- csúcsszögek
  - azok a váltószögek, amelyeknek szárai, és így csúcspontjai is egy egyenesbe esnek
  - a csúcsszögek egyenlők
- kiegészítő szögek
  - a két szög szárai párhuzamosak és az egyik szögszáruk egyező, a másik pedig ellentétes irányú
  - a kiegészítő szögek összege 180° , azaz egymást 180° -ra egészítik ki
- mellékszögek
  - a két szög egyik szára közös, a másik szögszárak egy egyenesre illeszkednek és ellentétes irányúak
  - a mellékszögek is kiegészítő szögek, vagyis összegük 180°

Függvények22. Függvény fogalma

- Adott két halmaz, H és K . Ha a H halmaz minden egyes eleméhez valamilyen egyértelmű módon hozzárendeljük a K halmaznak egy-egy elemét, akkor ezt a hozzárendelést függvénynek nevezzük

23. Értelmezési tartomány

- A H halmazt, amelynek elemeihez a másik halmaz elemeit rendeljük, az alaphalmaznak, másképpen értelmezési tartománynak nevezzük
- A K halmazt, amely elemeihez rendeljük a másik halmaz elemeit, a függvény képhalmazának nevezzük

24. Értékkészlet

- A K képhalmaz azon elemeinek halmaza, melyekhez hozzárendelünk valamilyen H -beli elemet, vagyis amilyen értékeket felvesz a függvény

25. Függvényábrázolás

- A függvényeket általában képlettel, úgynevezett hozzárendelési szabállyal adjuk meg és grafikonnal ábrázoljuk
- A grafikon esetünkben a derékszögű koordináta-rendszert jelenti, melynek van egy vízszintes és egy függőleges tengelye.
- Egy függvényt úgy ábrázolhatunk koordináta-rendszerben, ha az egyik tengely mentén végig haladunk az értelmezési tartomány számain és mindegyiknél jelöljük a másik tengelyen az adott számhoz hozzárendelt értéket. Ily módon a koordinátasík pontjainak halmazát kapjuk

26. Zérushely

- A függvény értelmezési tartományának azon elemei, ahol a függvényérték 0

27. Szélsőérték

- A függvény értékkészletének a legkisebb és legnagyobb elemei, ha vannak ilyenek

28. Maximumhely

- A függvény alaphalmazának olyan eleme, ahol a függvényérték maximális

29. Monotonitás

- Egy függvény monoton növekvő, ha egyre nagyobb számokhoz egyre nagyobb értékeket rendelünk hozzá
- Hasonlóan, a függvény monoton csökkenő, ha egyre nagyobb számokhoz egyre kisebb értékeket rendelünk hozzá

30. Egészrészfüggvény

- Az alaphalmaz minden számához hozzárendeljük az egészrészét
- Egy egész számnak az egészrésze önmaga

31. Törrészfüggvény

- Minden számhoz hozzárendeljük annak törtrészét
- Ha egy szám egészrészét és törtrészét összeadjuk, akkor magát a számot kapjuk

32. Abszolútértékfüggvény

- Minden számhoz hozzárendeljük a 0-tól való távolságát
- Ha a szám pozitív, akkor abszolútértéke önmaga
- Ha a szám negatív, akkor abszolútértéke önmagának -1 -szerese